

Nærings- og handelsdepartementet
Postboks 8014 dep
0030 OSLO

Høring NOU 2012:18 Rett om bord - Forslag til ny lov - skipsarbeidsloven

Det vises til NHDs brev av 8.11.2012. Generelt mener Sjøfartsdirektoratet at utkastet til ny skipsarbeidslov (SAL) er svært godt gjennomarbeidet og er en nødvendig modernisering av regelverket på området. I tillegg synes loven å ivareta de internasjonale forpliktelser på en god måte, særlig ILO konvensjon nr. 186 om sjøfolks arbeids- og levevilkår (MLC, 2006). Sjøfartsdirektoratet har følgende kommentarer til SAL:

Til § 3-1 Krav om skriftlig arbeidsavtale:

Det fremgår av lovutkastets § 3-1 første ledd at det skal inngås skriftlig arbeidsavtale mellom arbeidsgiver og arbeidstaker. Etter MLC standard A2.1 nr. 1 bokstav a, skal sjøfolk som ikke er ansatte (for eksempel selvstendig næringsdrivende) ha dokumentasjon på kontraktsforhold eller tilsvarende. Dette bør også fremgå av SAL, og det bør vurderes om det er tilstrekkelig med den foreslåtte regelen i § 9-6 annet ledd, hvor det står at kopi av kontrakt for andre som har sitt arbeid om bord skal være tilgjengelig om bord.

Til § 9-7 Rett til å fremsette klage:

I forbindelse med utarbeidelsen av § 9-7, kom man til en annen løsning enn den som følger av vedtatte endringer til sjømannsloven i Ot.prp. nr. 70 (2007-2008) ny § 50 A med tilhørende kommentarer. I Ot.prp. nr. 70 side 19, forutsettes det at tilsynsmyndigheten skal avgjøre klager fra sjøfolk i siste instans. Sjømannslovutvalget kom frem til at en bedre måte å gjennomføre MLCs klageordning på er at tilsynsmyndigheten kan undersøke klage etter § 9-7, men at tilsynsmyndighetens håndhevingskompetanse vil avhenge av om klagen vedrører offentligrettslige eller privatrettslige forhold. Med forslaget i SAL unngås at Sjøfartsdirektoratet blir en slags forvaltningsdomstol, og i stedet følges de prinsipper om håndhevelse av SAL som er kjent fra skipssikkerhetsloven og for øvrig den alminnelige forvaltningsrett.

Videre kan det virke som om bokstav c og bokstav e i § 9-7 fjerde ledd er blitt overflødige.

Til bokstav c:

Hvilke klager tilsynsmyndigheten kan *behandle* og *avgjøre* følger av SAL og den alminnelige forvaltningsrett. Det er bestemmelsen om klagerett i § 9-7 og den alminnelige forvaltningsrett som gir svar på hvilke klager tilsynsmyndigheten kan *behandle*. Bestemmelsen om klagerett gir ikke i seg selv tilsynsmyndigheten hjemmel til å treffe vedtak som reaksjon på en klage (*avgjøre*). Det er lovutkastets kap. XII som bestemmer hvilke reaksjoner som kan gis, og det er klart at tilsynsmyndigheten selv må gjennomføre kontroll før den kan ilegge pålegg, tvangstiltak, overtredelsesgebyr mv. Denne håndhevingskompetansen er forutsatt knyttet til offentligrettslige krav, og gjelder ikke enhver bestemmelse i SAL. Klage på privatrettslige forhold vil i stedet utløse plikt til informasjon og veiledning om hvordan den som har sitt arbeid om bord kan gå frem for å forfølge sitt krav. Det vil være overflødig å nedfelle disse reglene i forskrift, ettersom ordningen følger av SAL og den alminnelige forvaltningsrett.

NIS//NOR

Til bokstav e: Det følger av den alminnelige forvaltningsrett at enkeltvedtak fattet av Sjøfartsdirektoratet kan påklages til Nærings- og handelsdepartementet. Denne ordningen er også ønskelig for de vedtak som fattes med hjemmel i SAL. Det vil være overflødig å nedfelle forvaltningslovens hovedregel i forskrift.

Med hensyn til de spørsmål der utvalget ikke kom frem til noen enstemmig innstilling, begrenser våre kommentarer seg til de som berører gjennomføringen av MLC, 2006, eller annet internasjonalt regelverk og normer.

Rekkevidden av rederiets solidaransvar

Sjøfartsdirektoratet kan akseptere flertallets vurderinger, selv om det er forståelse for mindretallets syn og støtte for de endringer i sjømannsloven som ble vedtatt av Stortinget i 2008. Dette er tilstrekkelig for å gjennomføre rederiansvaret i henhold til MLC. Forslaget i SAL, til forskjell fra 2008-forslaget, virker mer forutsigbart for alle parter, selv om det kanskje er en begrensning i forhold til 2008-forslaget.

Arbeidsgivers lønnsplikt ved sykdom og skade

Sjøfartsdirektoratet støtter flertallets vurdering.

Adgang til lønnstrekk ved arbeidstakers rettsstridige fratreden

MLC har ingen bindende bestemmelser om lønnstrekk eller betingelsene for lønnstrekk. I retningslinje B.2.2.2 4(h) står det generelt at adgang til lønnstrekk bør hjemles i lov. Således er dette ivaretatt ved forslaget og Sjøfartsdirektoratet kan derfor stille seg bak flertallet vurdering.

Krav til kollektive drøftelser ved større nedbemanningsprosesser

Sjøfartsdirektoratet har ingen synspunkter vedrørende dette spørsmålet.

Adgangen til å fortsette i stillingen ved tvist om arbeidsforholdet

Da dette forhold ikke direkte reguleres av MLC, har direktoratet ikke noe synspunkt utover det at flertallets vurdering synes rimelig.

Arbeidstakers rett til fratreden ved fare for piratvirksomhet

Dette omfattes ikke av MLC. Generelt virker dette å være uegnet å regulere i lov.

Tilnærmingen til å fravike loven for NIS-skip

Sjøfartsdirektoratet kan stille seg bak flertallets vurdering. Direktoratet vil imidlertid føye til to momenter i denne sammenheng. For det første at alle sjøfolk uansett nasjonalitet som tjenestegjør på NIS-skip må være sikret de rettigheter som følger av MLC. Således bør eventuelle fravik begrenses til rettigheter i SAL som går utover eller som ikke omfattes av MLC. For det andre må slike fravik ikke ha innvirkning på sertifiseringen av skip etter MLC. Det er meget viktig å ivareta disse to momentene både i forhold til våre forpliktelser overfor ILO, men også sikre at norske skip ikke får unødvendige problemer i havnestatskontroll.

Med hilsen

Olav Akselsen
sjøfartsdirektør

Bjørn E. Pedersen
avdelingsdirektør